

Efter valget i 1905

«Vår ulykkelige politiske utvikling kunne ingen konge unngått uten fare for seg og sitt hus»

«Norge styres idag hverken av Storting, Konge eller Regjering»

Herr redaktør.

Deres interessante artikkel i siste nummer om avstemningen i november 1905 om statsforfatningen — i formen en avstemning om kongevalget — ville vært mer opplysende, om det var blitt tilføiet at den republikanske minoritet: 69 264 stemmer, representerte 21 pst. av de avgivne. Der var nemlig 259 563 for «et nasjonalt kongedømme», mens de nasjonale som ville nøie sig med det enkle schweisiske system, var, som De sier, 69 264. Historikerne vil nok være enig om, at valget ikke var fritt. Det ble ikke noe rent valg mellom republik og kongedømme. De ledende hadde på forhånd rodd sig ut i farvand som beherskedes av Union Jack, — her manøvrerte Wedel med uforliknelig mesterskap — og avstemningen ble for de bak kulisserne agerende et personlig prestisjespørsmål. Kong Edward skulde ha grepet ind til fordel for sin svigersøn, het det. Man påberopte sig også det moment, at prinsesse Maud hadde en årsappanage av ikke mindre enn 10 000 pund (titusen pund) fra England. Viktigere var nok prins Carls og prinsessens rent personlige egenskaper, de fikk lett venner og var overalt vel mottatt, vi syntes det var fint å kunne bryste oss med dem ovenfor «storsvensken», etterat Kong Oscar hadde nektet oss den svenske prins Carl.

Spørsmålet republik eller kongedømme i Norge er idag helt teoretisk. Vår ulykkelige politiske utvikling kunde ingen konge unngått uten fare for sig og sitt hus. Når der under jubileet tales om «Kongens faste styre i halvhundre år», klinger dette helt parodisk, for Norge styres idag hverken av Storting, Konge eller Regjering, men av en liten klikk, som styrer L.O., som igjen styrer Arbeiderpartiet, som bringer ordrene videre til Regjering og Storting. I virkeligheten et fåmannsvælde. Det vilde man heller ikke unngått under republikansk styre, medmindre man hadde valgt den beste idag kjente form for dette: det schweisiske, som ikke har parlamentarisme, men hyppige folkeavstemninger.

Fra eventyrreisen mot øst

«Så store tenner du har da
Bestemor»

Fra bladet «Laboremus» som med stor behendighet har satt en Don Pedro-tegning av Gerhardsen inn i et bilde fra «Punch».

Rovdyrets natur

En kristen og en fritenker talte sammen om arvesynden. «Et spebarn gjør jo ingen synd,» sa fritenkeren, «og kan derfor heller ikke ha en syndig natur.»

«En revunge gjør ikke skade på hønsene,» svarte den annen, «men har den ikke

Heime og ute

— 25 000 biler i Oslo står ute hele året.

— Byggingen av atomreaktoren i Halden forseres.

— Bagdadpakten bygger nå ut sin organisasjon.

— Daglig kost på Kypern: Tåregass, stein og drap.

— Georgia: 6 av Berias menn er henrettet.

— Mangelen på garasjer koster oss 5 mill. kr. pr. år.

Røldalsordføraren er med att

Det var Nils Medhus som var vel framme, men eg ligg her ordførar i Røldal i okkupasjons- til imorgon, sa han. «Nei, det åra. Han var NS og miste stemmeretten sin for det fyrste. No er han med att. Medhus vart innvald i heradstyret i haust med det største røystetal som nokon fekk i bygdi. I Røldal var det mange som dreiv med ustykkje mot tyskarane, men dei vart tekne og skulde truleg ha vore sendt til Tyskland. Då var det godt å ha Nils Medhus å gå til, kor sinte sume elles hadde vore på han. Og ordføraren greide det, tinga med tyskarane og fekk gutane heim att. I 1955 kom lensmannen i Røldal til han og sa at han var nøgd til å arrestera han og senda han til konsentrasjonsleiren på Eittrheim i Odda, men lensmannen hadde so liti tid til å fara med han nett då. «Du treng det ikkje heller, eg kan reisa utan fylgje,» sa Nils, «den vegen har eg reist so mange gonger åleine.» Då Nils kom til Odda, tok han inn til ein gamal kjenning, og derifrå telefonera han til Odda-lensmannen at han

var vel framme, men eg ligg her til imorgon, sa han. «Nei, det får du ikkje, du skal i arresten i denne kveld,» svara Odda-lensmannen, for han var so mykje gromare til kar enn lensmannen i Røldal veit du. Nils ordførar kom i godt lag. Me var 60-70 arrestantar der frå før, av ymse slag, sume lystige, andre sturne. Attåt desse var det mange heimefrontar, vaktmenn med hjelm og byrsa, store karar i eigne augo. Det var serleg ein me la merke til, han hade so altfor lite hovud til hjelmen, og såg løgleg ut. Dagane gjekk. Me fann på mykje moro, men dess betre det lukkast, dess verre var det med humøret under dei store hjelmane. Når vaktene med ladd byrse ropa «Hev alle mann fenge spekesild? Hev alle mann fenge ei potet?» osv., så var helst til å le av, same kor ringt det var med kosten. Når ein no etterpå tenkjer på kven det var som fekk laga til alt dette tøvet må ein undra seg over at dei skal sitja og styra land og rike. Det må enda med forfer-

**Hvem har
ansvaret**

for transportarbeiderkonflikten
Når skal samfundet bli spart for denslags våpenstrid?

At transportarbeiderne fortjener høyere lønn er uten tvil riktig.

delse. — Millom dei 70 fangane var det mange av dei beste menn i Hardanger, folk av alle yrke. Kor gjeng det i Røldal skal tru? Nokon kvar må ha kome til ettertanke, ettersom Nils Medhus er teken med att.

Helsing vestfrå.

N. N.

Da Eksilregjeringen avskaffet juryen

Mange dissenser og betenkeligheter i
Regjeringen. Kongen talte for avskaffelsen

Juryen er folkets domstol i samarbeide med sakkunnskapen. Man kan like eller mislike systemet av fengsel.

Frihagen hadde også betenkeligheter, men ville ikke stemme imot. Enden ble at det ble holdt en votering, men Lie

Ystgaard, Hindahl og Sven Nielsen kom med en lengere, meget demagogisk formet dissens, som gikk ut på å opp-

Kong Oscar hadde nektet oss den svenske prins Carl. Spørsmålet republik eller kongedømme i Norge er idag helt teoretisk. Vår utvikling kunde ingen konge unngått uten fare for sig og sitt hus. Når der under jubileet tales om «Kongens faste styre i halvhundre år», klinger dette helt parodisk, for Norge styres idag hverken av Storting, Konge eller Regjering, men av en liten klikk, som styrer L.O., som igjen styrer Arbeiderpartiet, som bringer ordrene videre til Regjering og Storting. I virkeligheten et fåmannsvælde. Det vilde man heller ikke unngått under republikansk styre, medmindre man hadde valgt den beste idag kjente form for dette: det schweiziske, som ikke har parlamentarisme, men hyppige folkeavstemninger. Ved dette system får folket sagt sin mening direkte til regjeringen, og L.O. er skjaltet ut.

E. Blehr.

Rovdyrets natur

En kristen og en fritenker talte sammen om arvesynd. «Et spebarn gjør jo ingen synd,» sa fritenkeren, «og kan derfor heller ikke ha en syndig natur.» «En revunge gjør ikke skade på hønsene,» svarte den annen, «men har den ikke derfor rovdvrets lyst og natur i seg —?»

Heime og ute

— 25 000 biler i Oslo står ute hele året.
— Byggingen av atomreaktoren i Halden forseres.
— Bagdadpakten bygger nå ut sin organisasjon.
— Daglig kost på Kypren: Tåregass, stein og drap.
— Georgia: 6 av Berias menn er henrettet.
— Mangelen på garasjer koster oss 5 mill. kr. pr. år.
— Oslo: Vålerenga skal bevares som småhusstrøk.

Fortsettes inne i bladet.

avskattet juryen

Mange dissenser og betenkeligheter i Regjeringen. Kongen talte for avskaffelsen

Juryen er folkets domstol i samarbeide med sakkunnskapen. Man kan like eller mislike systemet av forskjellige grunner. Riisnæs likte det ikke, fordi han ønsket å dirigere domsutslagene — og det lar seg lettest gjøre med der-til innrettede fagdommere. Det var dette de gamle demokrater, de som virkelig fortjente navnet, enten de var av høyre eller av venstre, ville unngå, da de fikk juryen inn i slutten av forrige århundre.

Juryen, med hemmelig avstemning i hvilken 4 neier av 11 stemmer fører til frifinnelse, er ikke egnet til politiske avrettelser.

Hartmann forteller hvorledes det gikk til da eksilregjeringen avskaffet dette viktige palladium for en selvstendig rettspleie. I regjeringskonferanse 8. februar 1945 la Wold frem «sitt store forslag om straffeprosesslov». Der ble tatt forbehold om dissenser når saken kom i statsråd uken etter. «Det var tydelig at ingen hadde lest forslaget, som var et veldig trykt verk. Jeg støttet Wold bl. a. med hensyn til juryens avskaffelse i landssviksaker, men uttalte sterk tvil om riktigheten av å anvende forelegg i så stor utstrekning som foreslått.»

13. februar 1945 (regjeringskonferanse): «Debatten om den nye straffeprosesslov kom opp igjen etter at det lot til at noen flere hadde lest noen av sakens dokumenter. Lang debatt om faren ved å fravike juryordningen. Ystgaard og Hindahl var avgjort imot justisdepartementets forslag. Nielsen var ustø og forbeholdt seg å ta standpunkt senere.

Frihagen hadde også betenkeligheter, men ville ikke stemme imot. Enden ble at det ble holdt en votering, men Lie henstilte kraftig til de dissenterende tre ikke å oppta dissens i statsråd...»

17. februar 1945: «I går var det stor bevegelse i statsråd i anledning av den nye straffeprosesslov i landssviksaker. Statsministeren, Støstad og

Ystgaard, Hindahl og Sven Nielsen kom med en lengere, meget demagogisk formet dissens, som gikk ut på å opprettholde juryen i disse saker. Sunde henstillet inntrengende såvel i forberedende statsråd som da Kongen var til stede, at dissensen måtte bli forandret slik at det politiske agitasjonsstoff ble tatt

Fort. side 4

UTENRIKSPOLITISKE NOTATER

Vi vet alle at Washington har diplomatisk trouble med Israel. USA har ønsket å styrke forsvarsalliansen ved avtaler med Jordan, Tyrkia, Iran, Irak og Pakistan, men Israels protest har fått USA til å tenke over det to ganger, heter det i Newsweek. Det sies også at GPU er begynt å arrestere jøder igjen, noe som stoppet etter Stalins død.

*

Under borgerkrigen i Spania ble gullbarrer til en verdi av 400 millioner dollars (henimot 3 milliarder kroner) bortført til Sovjet-Unionen (der de fremdeles befinner seg). Denne opplysning kunne man nylig lese inne i teksten, og uten uthevelser eller kommentarer av noen art, i en artikkel i Arbeiderbladet angående mulige spansk-sovjetrussiske handelsavtaler.

Vi kan kanskje forestille oss overskriftene om det hadde vært Hitlers Tyskland som hadde tillatt seg et slikt rov!

Dessuten er det jo så sin sak med forsvunne gullbeholdninger. Den norske gullbeholdning forsvant jo også,

Det høyeste i verden er ikke ørneflukt, men med sitt hjertes vinge å dekke andre smukt.

Jonas Dahl.

Lyse utsikter for verdensfreden!

Fra 7. plass i 1940 er Sovjet-flåten nå rykket opp på 2. plass i verden, når det gjelder antall skip. U-båtflåten, som teller 400 enheter, er dobbelt så stor som andre u-båtflåter til sammen og 10 ganger større enn den u-båtflåten Storbritannia hadde å kjempe mot i 1940.

og sammen med den norske arbeiderregjering i 1940, og med kongelig godkjennelse. Siden er det visst ingen som har hørt noe mere til den. Eller har noen av våre lesere opplysninger å gi?

På den meget omtalte Bandung-konferanse for noen måneder siden møtte delegerte fra flere asiatiske stater for å understreke uavhengigheten av amerikansk, britisk, fransk, hollandsk og belgisk koloniherredømme, og den internasjonale finans.

Det mest bemerkelsesverdige var imidlertid at Sovjet-Unionen som den neststørste asiatiske makt ikke var innbutt. På konferansen sto flere delegerte fram og rettet direkte angrep på det bolsjevikiske voldsherredømme og

Moskvas forsøk på å bringe andre asiatiske land under sitt velde.

Det er også blitt kjent at samtlige sovjetrussiske agenter og propagandister i det røde Kina ble fengslet og henrettet ifjor, fordi de ville innsette en Moskvalydig regjering i Kina. Også at det røde Kinas selvhersker, Mao, avsto en inbydelse til Moskva.

Denne utvikling har åpenbart tvunget Moskva til å endre sin taktikk — om ikke sine planer — i vest, i et hvert fall i øyeblikket.

Etter at den kommende verdensrevolusjon, og dertil hørende verdensregjering, ble proklamert av Karl Marx i 1848, og etter etableringen av det røde velde i zar-riket ble virkelighet etter forrige verdenskrig, har Moskvas agenter arbeidet uten opphør på det veldige asiatiske kontinent, som i verden forøvrig, med agenter, spioner, bestikkelser og propaganda, og delvis med overveldende resultater. Skulle de røde, og lyserøde stater i Asia gå sine egne veier må det komme til å bety en katastrofe for Kreml, og få verdenshistoriske konsekvenser.

Mao-Kina er et lukket land, og vi vet selvsagt lite om det som virkelig foregår, og ennå mindre om de plutselige endringer som kan inntre. Den overalt herskende presse-censur bidrar jo også til den herskende uklarhet om det som egentlig skjer.

Det hendte nylig under en av de mest fantastiske banketter som er holdt i Kreml, at første-

Det fins ikke sånt som moralske eller umoralske bøker. Bøker er enten godt skrevne eller dårlig skrevne. Det er det hele. Oscar Wilde.

sekretær Krustjev igjen tok en tår over tørsten. Etter mange glass og dusinvis av skåler, og etter å ha vist gjestene, de fleste av dem ledende østtyske kommunister, hvordan man tømmer en flaske vodka, kysset Krustjev Grotewohl og Ulbricht og uttalte, at Sovjet er for sameksistens mellom kapitalismen og sosialismen, men sosialismen vil vinne til slutt. Deretter utbragte Krustjev en skål for Marx, Engels, Lenin og Stalin.

Hva Krustjev mener med «sosialismen» fremgår av nedenstående:

Vi vil ha selskapelige forbindelser med alle land. Men hvis noen tror at vi bak våre små kommer til å tvile på marxismen og leninismen, må de vente til påskeaften kommer på en tirsdag.

TYSK DEMONSTRASJON

for løslatelse av krigsfanger. Flaggene vaiet på halv stang på alle offentlige bygninger, da Vest-Tyskland sist lørdag innledet

Fort. side 4

DANSK RØST:

Et spøragsmaal som kræver svar

I anledning af at Niels Bohr nylig modtog Storkorset af Dannebrogordenen «med bryststjerne af diamanter», har en og anden maaske været nysgerrig nok til at spørge om, hvem andre den danske regering før ham har fundet værdig til at modtage denne udmærkelse. Han vil da opdage, at den sidste var v. Ribbentrop og den næstsidste Hermann Göring, begge dømt til døden som krigsforbrydere. Af dem undgik Göring sin straf ved at komme den i forkøbet og selv eksekvere den.

Hvis han søger videre, vil han finde, at i samme periode fra 1940 til 42 (for Görings vedkommende dog allerede i 1938), tildeltes samme hæderstegn (dog uden diamanter) til følgende repræsentanter for axemagterne: den rumænske, den finske, den ungarske og den japanske gesandt tillige med generaldirektøren for det italienske udenrigsministerium. I samme tidsrum, fra 1940 til 42, fik 14 tyske herrer, mest officerer, kommandørkorset, og ca. 20 det almindelige ridderkors, for fremragende arbejde udført under besættelser. Den danske regering havde jo nemlig paa dette tidspunkt endnu ikke opdaget, at vi var i krig med Tyskland (jfr. Scavenius' tidligere citerede ord); den opdagede som bekendt først i sommeren 1945, at det var en fjende, vi havde haft i landet.

Vi vil derfor for en sikkerheds skyld spørge rette vedkommende: forholder dette sig rigtigt, og hvem har i saa fald ansvaret for disse udnævnelser? Hvem har indstillet disse herrer til disse udmærkelser?

Hvis det er rigtig: — hvilket andet bevis behøver vi da for forræderiet?

Johannes Hohlenberg
i Slesvigeren.

FOLK og LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Ansvarlig redaktør Johannes Kringlebotn

Harjo kommer hjem. Men hva blir det til med våre egne fanger?

Det er ikke mange dagene siden statsminister Gerhardsen kunne vende tilbake fra Moskva, styrket til kropp og sjel av gylne solmette vindruer og overdådig russisk gjestevenskaper. Hans bønner ble møtt med en velvilje som dypt måtte varme hans hjerte i en tid med så mye vinterkulde. Vi tør endog driste oss til å tro at vår statsminister etter dette vil komme til å gå med større overskudd enn noensinne og at en aldri så liten ekstra-utdeling av hans egen hånd nå ville bli tolket som et tegn på en lett forståelig takknemlighet.

På hans minste vink oppnådde han i Moskva å få Osvald Harjo frigitt. Smålig snakk om hvordan den samme Harjo måtte ha forbrutt seg mot Russland ble overhodet ikke nevnt. Fangen hadde i rikt mål fått sin straff, og frihetens time sto endelig for døren.

Det er et velkjent ord som sier: Gjør mot andre som du

vil andre skal gjøre mot deg. Gerhardsen sitter derfor med et kort som aldri før, når det gjelder våre egne straff-fanger av politisk fargelegging. En del av dem frister jo fremdeles en kummerlig tilværelse bak norsk piggråd. Fortsatt dypfrysing vil virke høyst merkkelig, for å si det i all enkelhet.

Snart ringes den glade juletid inn. Her er hundretusener av mennesker i vårt land som nå ber Gerhardsen om ikke å være mindre imøtekommende mot oss som ber for våre gjenværende NS-fanger enn hva den russiske statsminister Bulganin var mot ham.

Skulle vår regjeringssjef i siste instans bli pårent av ondartede rådgivere, får han være vennlig å ta fram sin bibel og gjenoppfriske for dem den meget veiledende lille historien som han finner i Matheus 18, 21-35. Det er alltid best å ha fast grunn å stå på.

Knut Hamsuns stjerne lyser

Det heter om stjernene når de slukner, at lyset fra dem når fram til oss mennesker i hundreder av år etter at de er sluknet ut.

Noe liknende kan sies om enkelte mennesker — om de største genier — når de går bort. Lyset fra det de skapte gjennom sine strålende verker vedblir å skinne og være til nytte og glede for oss mennesker gjennom hundreder av år.

Når en i 1945 kunne høre dumskryt av en del mennesker her i landet som hadde båret Hamsuns samlede dikterverker til offerbålet for å fortæres der, da visste en nesten ikke om en skulle gråte eller le over den overdådige dumhet, som kunne gi såne merkelige utslag. Det måtte være tydelige tegn på stor andelig fattigdom hos disse «offervillige»! Men la oss være overbærende og klippe tornene, for det var nok av dem som ikke visste bedre å ta seg til i de dager. — — —

Hvorom alt er. Knut Hamsuns dikterstjerne har gjennom lange tider kastet strålende lys, den lyser i dag og vil vedbli å lyse for oss menneskebarn gjennom hundreder av år.

Ullensaker 1 november 1955.

Arthur Lodding.

som skinnsykt hemmeligholder hvem eieren er. Samlingen omfatter alle originalutgaver og begynner med kjærlighetsfortellingen «Den Gaadefulde», som

Forbrødring!

Generalmajor B. A. Øen, Norge, og generaløyntant Adolf Heusinger, tilhørende de nye Deutsche Streitkräfte, i hyggelig samtale.

En gruppe på 21 norske ofiserer under ledelse av general Øen, har avlagt besøk i Bonn, for å orientere seg ang. våre tyske våpenbrødre. General Heusinger redegjør

de for utbyggingen av det nye tyske forsvarsopplegg, og en del utenrikspolitiske spørsmål ble behandlet i et foredrag av statssekretær Hallstein.

Nederlenderne hedrer Sinnerud

På det nederlandske skøyteforbunds møte lørdag ble det besluttet å tildele Peter Sinnerud forbundets livsvarige æresmedlemskap. Peter

Sinnerud har som kjent gjennom en årrekke tatt imot de nederlandske skøyteløpere som gjester på sin gård Fjetre ved Hamar.

Hjelp dem som har det verre enn du!

Hjelpeorganisasjonen for frontkjempere har bedt oss hjelpe krigsinvalidde frontkjempere og etterlatte etter falne frontkjempere. I sitt opprop skriver Hjelpeorganisasjonen: «Men av de registrerte må 23 betegnes som sterkt trengende og 16 lider direkte nød.»

Det såreste minne jeg bærer fra fangetiden er minnet om våre invalide frontkjempere. Samlet ble de fjernet fra feltsykehuset og satt på celle. Der måtte de sitte sommeren over, ut på høsten fikk de komme ut i leiren de fikk gå i solen de fikk

trengende og seksten som lider den svarte nød.

Hver har vi vår bør å bære, ofte kan det synes grått og håpløst, men vi bør tenke over, og være takknemlig for at vi i allfall har vår fulle førlighet. Og nå står hjelpeorganisasjonen her med en bønn til deg, til meg, til oss alle. Det er en invalid frontkjemper bønner gjelder, det er en fallen frontkjemper enke det gjelder, det er en fallen frontkjemper barn det gjelder. Vi har hver for oss kanskje ikke så mye å avse, men det er de mange småbarnene nedover delside

Hva har Nils Skamsar og Joh. Storbråtå med

lensmannsansettelser i Oppland å gjøre?

Ny praktblomst av norsk demokrati

Den i vårt blad tidligere omtalte norske «Klaksviksak» — lensmannsansettelsen i Skjåk i Oppland fylke — beskjeftiger fremdeles i høy grad sinnene oppe i den lille fjell-bygda.

Som kjent hadde herredsstyrets flertall — i samsvar med den overveiende stemning innen kommunen — innstilt som nr. 1 den tidligere «utrenskede» lensmann Harald Wiker. Og det ikke bare én gang, men gjentatte ganger. Likevel gikk fylkesrådet utenom herredsstyrets ønske og tilsatte nr. 3 på innstillingen, Sylfest Skrinde.

Fylkesrådets forføyning vakte både oppsikt og forbitrelse, og man hadde vanskelig for å forklare seg hva grunnen kunne være til denne desavouering av de folkevalgte.

Nå har man imidlertid fått forklaringen. Bak herredsstyrets rygg har to mann, den tidl. områdesjef for Milorg. i Skjåk, Nils Skamsar, og Milorg.s nestkommanderende samme sted, Joh. Storbråtå, sendt fylkesmannen i Oppland, den fra de nylig avslørte militære samarbeidsplaner i Finnmark i 1940 kjente fylkesmann H. Gabrielsen, to henvendelser, inneholdende protester mot Skjåk herredsstyres flertallsinnstilling. Begge skrivelser ble av fylkesmannen — uten

på forhånd å være forelagt Skjåk kommunes vedkommende — lagt fram i fylkesrådets ansettelsesmøte, med det resultat at herredsstyrets innstilling ble forbigått.

Vi kan ikke nekte oss fornøyelsen av å gjengi et avsnitt av Joh. Storbråtås skrivelse til fylkesmannen. Det heter:

«Det var ca. 100 NS-medlemmer i Skjåk, og da disse fikk sin stemmerett tilbake i 1951, gjorde de seg sterkt gjeldende ved siste kommunvalg. Den nu foretatte lensmannsinnstilling må betraktes som et av utslagene.»

Må det være oss tillatt å spørre herr fylkesmannen i Oppland hva han har gitt Joh. Storbråtå til svar på denne «demokratiske» praktblomst?

Er det to slags stemmerett i øyeblikket i dette land? En for tidligere NS-medlemmer og en for de såkalte «gode»? Vær så elskverdig, herr fylkesmann, å opplyse oss om hvor den lovlige begrunnelse for en slik gradering finnes. Er det virkelig slik at 100 tidl. NS-medlemmers stemmerett kan vippe av en eller to Milorg-stemmer, ja, da kan i et hvert fall ikke vi forstå at tidl. NS-folk i det hele tatt har noe hverken med off. valg eller off. samfunnsadministrasjon å gjøre. Da får de som åpenbart har alt å si — selv om det skjer ad bakveier — ta hånd om det hele.

Var det noen som nevnte ordet demokrati? Norsk demokrati?

Med det foreliggende som eksempel må dette begrep være såre begrenset.

Man bør dømme menneskene etter deres handlinger, ikke etter deres ord.

Står verden

Redaksjonen av dette nr. avsluttet onsdag 30. november.

Riktig!

En dårlig innretning og slett ledelse av statens og kommunenes husholdning vil alltid være til skade for de enkelte borgere og virke hemmende på den økonomiske og kulturelle utvikling, hvorimot en velordnet stats- og kommunehusholdning under kyndig ledelse i høy grad bidrar til å sikre borgernes

— Endog Tito har nå gitt sine politiske fanger amnesti, deriblant 18 prester. Samtlige har sittet på det 11. år til straff for påstått samarbeide med tyskerne.

— Den polske primas, kardinal Wysizinsky, som uten dom har sittet innesperret i to år, er løslatt.

Mellom venner

— Boktrykker Georg Gjærder

En dårlig innretning og slett ledelse av statens og kommunehusholdning alltid være til skade for de enkelte borgere og virke hemmende på den økonomiske og kulturelle utvikling, hvorimot en velordnet stats- og kommunehusholdning under kyndig ledelse i høy grad bidrar til å sikre borgernes økonomiske velvære og befordre det hele samfunns fremgang.

Fra åpningskapitlet i professor Oscar Jægers finanslære.

† Justitiarius Albert Pedersen, kjent Stavanger-mann, 81 år.

† Redaktør Roald Kristoffersen, Skien, 49 år. Var av utdannelse teolog. Styrt Varden siden 1935.

† Pater Lutz, Oslo, 80 år. Han var en lærd mann og en av de få vismenn Norge hadde i vår tid

Norge

I alle aldersgrupper opp til omkring 50 år har vi i dag flere menn enn kvinner, og et stykke ut i 1960-årene blir mannsoverskuddet absolutt. Denne «utvikling» har foregått ganske umerkelig gjennom de siste decenni. I den gifteferdige alder 20—30 år var det:

Menn	Kvinner
1930 232 180	mot 241 763
1946 270 711	» 265 248
1950 250 356	» 240 965

Overgangen fra kvinne- til mannsoverskudd i denne aldersgruppe foregikk altså upåaktet i løpet av 1930-årene, og det ser ut til å bli stadig større med de nye år-ganger. De fleste har på en eller annen måte fått føle tilbakevirkningen. Praktisk talt alle hjem savner den kvinnelige arbeidshjelp som regelmessig var for hånden i en eller annen form før i tiden. Vår barndoms «tanter» og «gamle jomfruer» er ved å gå over i historien sammen med husjelpen.

straff for påstått samarbeide med tyskerne.

Den polske primas, kardinal Wyszinsky, som uten dom har sittet innesperret i to år, er løslatt.

Mellom venner

— Boktrykker Georg Gjærdar har utgitt en ny komposisjon, «Glade minner», en morosam polka.

— Vårt daglige brød: Det er sannsynlig at poteta i vinter kommer mere til heder og verdighet enn noen gang før i vårt overindustrialiserte samfunn. Pass bare på! Både Sverige og England trues av potetkrise, det skulle undre oss om vi blir stort bedre stillet her på berget.

— Margaret Trumann forsøkte seg som sangerinne mens hennes far var president, men nu har hun begynt en helt ny karriere og med adskillig større hell. Hun opptrer på televisjon med små referater fra sine besøk i Frankrike, Sveits, Italia, Spania og England, og kåseriene er blitt så populære at hun i dag er en av de best betalte i fjernsynsbransjen.

— Godt nytt: Moskva radio har meldt at russiske vitenskapsmenn har framstilt en medisin som kan helbrede kreft. Medisinen framstilles av en blomsterplante som vokser i Kaukasus. Den oppløser svulstene uten å beskadige organismens sunne vev. Det meldtes samtidig at man også har funnet fram til et legemiddel som helbreder tuberkuløs meningitis.

— En delegasjon fra det danske folketing er invitert til Sovset.

— En film om Gerhardsens besøk bak jernteppet vises nå i Moskva.

— I et kálhode som hun kjøpte hos sin grønnsakshandler for 120 franc eller kr. 2.50, fant en fransk husmor en papirlapp gjemt under et av kálbladene. Det var et kort brev fra bonden som opprinnelig hadde solgt kálhodet: «Jeg fikk 12 franc for det. Hvor meget må De betale?»

— Danmarks største og fineste Hamsun-samling er frambudt til salgs for 6000 kroner i Lynge Antikvariat i København,

gjennom hundreder av år.

Ullensaker 1 november 1955.

Arthur Lodding.

som skinnsykt hemmeligholder hvem eieren er. Samlingen omfatter alle originalutgaver og begynner med kjærlighetsfortellingen «Den Gaadefulde», som Hamsun sendte ut under navnet Karl Pedersen. Deretter følger bøkene om hans forfatterskap. Bare en liten trykksak på 4 sider fra 1878 savnes.

— Falkberget har foreslått dikterlønn til Johan Borgen.

— Kan du ikke gjøre hva du vil, så gjør hva du kan.

Vår tids ungdom

Klag ikke! Ofte er den av beste merke. Et ferskt eksempel skal vi gjengi her, kort gjenfortalt. En tidligere bankmann av NS, bosatt i Oslo, nå uten lønnet stilling, og hans hustru, har to sønner i 20-årsalderen begge med eksamen artium. Mens den eldste studerer på teknisk høyskole i Østerrike, har den andre kontorpøst i Oslo og sender hver eneste krone han tjener til sin bror. Kontoristen greier akkurat å dekke utlegg til studier og opphold, men det kan bare skje gjennom forsakelse og savn. Han satser dette i solidaritetskjenne likeoverfor såvel broren som foreldrene. Under normale forhold ville disse selv ha kostet sine barns utdannelse. Hva den vordende ingeniør angår, forutsetter han siden å kunne hjelpe til på tilsvarende måte med sin bror kontoristens utdannelse, men det vil ta minst 5 år før hans tur kommer.

Det er langt fra virkelig avspenning

uttalte fylkesmann Trygve Lie i et foredrag om internasjonal politikk i Oslo millitære Samfunn mandag.

etterlatte etter gamle frontkjempere. I sitt opprop skriver Hjelpeorganisasjonen: «Men av de registrerte må 23 betegnes som sterkt trengende og 16 lider direkte nød.»

Det såreste minne jeg bærer fra fangetiden er minnet om våre invalide frontkjempere. Samlet ble de fjernet fra feltskyhuset og satt på celle. Der måtte de sitte sommeren over, ut på høsten fikk de komme ut i leiren, de fikk gå i solen, de fikk se skogen og markene, og de fikk omgås oss andre. Men det var noen som heller ikke da fikk komme ut i leiren, de ble flyttet ned på den avstengte brakka for de tuberkuløse.

Fangelivet stumpet oss av på sinn og sanser. Men når jeg traff våre invalide frontkjemper måtte jeg stanse opp og tenke. En tyveåring med stålhand som ble trillet ut i kurehallen — Tyveåringer var de, livet med alle sine muligheter, gleder og sorger, burde ligge foran dem. Disse tyveårige frontkjemper ville som domte måtte gå ut i et kaldt og vanskelig liv, vanskelig nok for en med full førighet — disse var invalider.

Ti år er gått siden vårt første fangeår, vi har alle måttet bære de hårde kår, vi har alle fått føle kulden. Nå er vi atter blitt minnet om våre krigsinvalider og de falnes etterlatte. Ta fram oppropet og stans litt ved det avsnittet som forteller oss om de skader de invalide har å kjempe med hver dag — og gi deg til å tenke. Tenk også over at det iblant oss går tre og tyve hårdt

Fra Russland

Det norske utenriksdepartement har sendt ut følgende pressemelding:

Under statsminister Gerhardsens besøk i Moskva har de sovjetiske myndigheter meddelt at følgende norske statsborgere er avgått ved døden:

Kjell Eger døde 27. juni 1945 på militærhospital.

Georg Vaabensted døde 15. desember 1945 på militærhospital.

Stein Aasjordet døde 11. februar 1945 på militærhospital.

Orte kan det synes grått og håpløst, men vi bør tenke over, og være takknemlig for at vi i allfall har vår fulle førighet. Og nå står hjelpeorganisasjonen her med en bønn til deg, til meg, til oss alle. Det er en invalid frontkjemper bønner gjelder, det er en fallen frontkjemper enke det gjelder, det er en fallen frontkjemper barn det gjelder. Vi har hver for oss kanskje ikke så mye å avse, men det er de mange småbukkene nedover dalsidene som skaper elven. Vær du en slik liten bekk! Vi lever i en kald og følelsesløs tid. Vis nu at du er en av dem som fremdeles kan føle for medmennesker i nød!

Yt hva du evner til krigsinvaldene, enkene og barna!

Oslo, 27. november 1955.

ALFRED DALE.

Andreas August Elvaron, født 1911, døde 19. januar 46 på militærhospital.

Ole Falstad, født 1920, døde 18. mars 1944 på militærhospital.

Bjørn Jon Bast, født 1921, ble 20. mai 1942 tatt til fange i distriktet rundt byen Uritska Leningradfylket). Han døde 22. juli 1944 på militærhospital.

De pårørende er blitt underrettet.

Ikke gi opp!

En undersøkelse blant Amerikas selgere og handelsreisende viser følgende: 80 prosent av alt salg kom etter fem — eller flere — besøk. Men 80 prosent av selgerne gikk bare en gang til dem som sa nei, 25 prosent forsøkte to ganger, 12 prosent 3 ganger, mens 15 prosent av selgerne forsøkte 5 eller flere ganger før de ga opp. Disse 15 prosent hadde over 80 prosent av det samlede salg.

Noe å tenke på for dem som arbeider for å få Folk og Land inn i stadig flere hjem.

innenholdende protester mot Skjåk herredsstyres flertallsinnstilling. Begge skrivelser ble av fylkesmannen — uten

Man bør dømme menneskene etter deres handlinger, ikke etter deres ord.

Står verden til påske?

Det påstås at Hæren har gjeninntatt flere tidligere NS-offiserer. Vi vet ikke hvem det siktes til, men håper det er sant. Det vil i høy grad tjene til å styrke vår forsvarsmakt.

På luseknekerhold jamres det ynkelig, selvfølgelig. Særlig galt skal det være at en tidligere NS-mann endog er blitt oberst. Hva skulle han ellers brukes til? I neste omgang ser vi ham sikkert som general.

Dessuten ga de sovjetiske myndigheter opplysninger om følgende: Odd Pedersen ble den 28. juli 1944 tatt til fange av sovjetiske tropper på Finnlands territorium. Han ble den 27. september 1945 overlevert, ifølge dokument i Berlin, til representant for den franske repatrieringskommisjon, løytnant Bartsen.

Ivar Johan Vik, født 1923, ble tatt til fange av sovjetiske tropper på Tysklands territorium. 1. september 1945 ble han frigitt fra krigsfangeleir i byen Poznan.

Hans Sveen, født 1925, ble 26. juni 1944 tatt til fange av sovjetrussiske tropper på finsk territorium. 27. september 1945 ble han overlevert ifølge dokument i Berlin til representant for den franske repatrieringskommisjon, løytnant Bartsen.

Peter Ludvig Johansen, født i 1926, ble tatt til fange av sovjetrussiske tropper i

funnsadministrasjon å gjøre. Da får de som åpenbart har alt å si — selv om det skjer ad bakveier — ta hånd om det hele.

Var det noen som nevnte ordet demokrati? Norsk demokrati?

Med det foreliggende som eksempel må dette begrep være såre begrenset.

H. N. H.

Michel Angelo, Dante og Beethoven er meget store, men ingen av dem har hjelp for en sjel som er i nød.

Arne Garborg.

Berlin-distriktet. 1. juli 1947 ble han sammen med andre krigsfanger overlevert til ungarske myndigheter i byen Poksjanya (Romania).

Utenriksdepartementet antar at det kan foreligge feil bokstaver av navn, slik at Andreas Elveron skal være August Andreas Elverum, og at Bjørn Jon Bast er identisk med Bjørn Bast Pedersen.

De sovjetiske myndigheter har gitt tilsagn om å fortsette ettersøkingen av andre norske statsborgere i Sovjet-Samveldet.

Alt i alt savner vi ennå opplysninger om 81 frontkjemperes skjebne.

Vi sier

nei

til dem som vil at «Folk og Land» skal bli som en saltstøtte i ørkenen. Lotts hustru er ikke vårt ideal.

Det gjelder våre krigsinvalid

Til Hjelpeorganisasjonen for frontkjempere,
Postboks 1407 - Vik,
Oslo.

Under forutsetning av at min økonomi i kommende år ikke blir vesentlig forverret erklærer jeg

Navn

Adresse

i et år fremover å ville betale til hjelp for krigsinvalid frontkjempere og frontkjempers etterlatte

kr. (Beløpet gjentatt med bokstaver)

som jeg ønsker å betale: a) i en sum nå
(Understrek den betalings- b) i 2 halvårlige terminer
form som passer) c) i 4 kvartalsvise terminer
d) i 12 månedlige terminer

Jeg sender beløpet med postgiroblankett til: Hjelpeorganisasjonen for frontkjempere, Boks 1407 - Vi ka, Oslo. Postgirokonto 180 70.

Olga Bjørner: Dette har hendt

(Et tidssbilde)

er utkommet i dag, og må anskaffes av alle tidl. NS-medl. og for øvrig av alle som har deltatt i eller har interesse for bondeyrkets organisasjoner. Boken gir en personlig og livfull skildring av en beveget periode i vår historie.

Får De ikke boken hos Deres bokhandler, så send kr. 10.— + kr. 0.60 (porto) til

Postboks 3214, Oslo

Og De vil omgående få Dem boken tilsendt. Skriv godhetsfullt tydelig navn og postadresse.

Regnskapsfører

43 år gammel, med handelsgym. Mangeårig praksis som kontormann og regnskapsfører. Engelsk og tysk korrespondanse. Ugift. Søker ny beskjeftigelse. Kom med forslag. Bill. mrk. «Frontkjemper».

RODELØKKENS STANSEVERKSTED

SNIPPEN 3 — OSLO

TELEFON 37 44 35

Kjøp og salg av trelast

ERLING OKKENHAUG
Trelastagentur, Trondheim
Telf. 20 884

A.s Kassefabrikken Orkanger

Alle sorter kasser leveres.

Godt arbeid. Rask ekspedisjon.

«Storbragd» nordpå Ble marinen lurt av politiet?

I anledning av vår omtale i Folk og Land for 5. nov. av det skjendige overfall på det fransk-tunesiske skip «Lacydon» på havna i Lødingen 21. oktober, da norsk politi, assistert av marinefolk fra mineleggeren «Vidar» trengte ombord og arresterte den norske førstestyrmann, mot kapteinens protest, har vi mottatt nedenstående fra en som har undersøkt saken nærmere:

Det er forsåvidt riktig, det som er meddelt i Folk og Land for 5. nov. Men det vil være urett mot våre staute marinefolk å mistenke dem for at de godvillig var med på overfallet av det fransk-tunesiske skip.

Faktum er at neppe noen av mineleggeren «Vidar»s offiserer og mannskap kjente til hva aksjonen gjaldt. Man visste bare at det gjaldt en rekvirering, for assistanse til

Som et apropos til den triste tildragelse kan det være på sin plass å minnes hvordan våre myndigheter både har utnyttet og mishandlet våre marinefolk og sjømenn for øvrig, under og etter krigen. Vi kjenner jo meget vel til at våre tusener av sjøfolk som ikke kom seg hjem, både ble lokket og truet til å gå i alliert krigstjeneste. Emigrantklikken i London, som levet høyt på gullet de tok med seg, og de svimlende inntekter handelsflåten seilet inn, lovet våre sjøfolk gull og grønne skoger når krigen var slutt. Og for riktig å få sjøfolkene til å yte sitt beste, satte emigrantklikken i gang sin løgnpropaganda om hvor fryktelige tilstandene var hjemme i Norge. Det gjaldt derfor å få slutt på krigen hurtigst mulig. Uten våre sjøfolks innsats ville det blitt smalhans

Utdrag av Vidkun Quislings forsvarstale under retts- saken i 1945

II

Forts. fra nr. 36.

Quisling redegjorde for sitt arbeids som forsvarsminister i Bondeparti-regjeringen under statsministrene Kolstad og Hundseid, — om Menstad-saken, overfallet i Forsvarsdepartementet og den første Quisling-saken (i 1932), — Oppfordringen til Nasjonal Samling i 1933. Trotsky-saken i 1936 og den uopphørlige kamp for Norges nøytralitet og oppbyggingen av et sterkt nøytralitetsforsvar, mens situasjonen ute i Europa ble stadig mere kritisk og eksploderte med Polen-krigen og den derav følgende deling av Polen mellom Russland og Tyskland. Quisling sa om dette:

— — Polens skjebne sto for meg som et skrekkebilde

dr. Noack — en samtale som ble brukt som et bevis for at Quisling hadde inspirert og tilskyndet den tyske aksjon i Norge og trukket fram i retten i forbindelse med Quislings besøk i Berlin i desember 1939 — opplyste Quisling at denne Noack — som var dosent ved universitetet i Oslo og senere også viste seg å være agent for det tyske utenriksministerium — var blitt anbefalt til ham av dr. Herman Harris Aall. De snakket sammen om det finsk-russiske forhold og om det russiske spørsmål i sin alminnelighet (samt den finsk-russiske krigen). Quisling uttalte:

— — Nå ligger England og Frankrike på lur for å besette vårt land og bruke kri-

Litteratur

Eldre og nyere brukte bøker til salgs. Liste sendes. Bill. mrk. «Forskjellig innhold».

Arbeidsklær som holder STÅLNYLON

LANDETS FØRSTE NYLON
ARBEIDSKLÆR
leveres av oss

Atte ganger så sterke som
vanlige dongery arbeidsklær

Benklær kr. 48.—
Jakker » 48.—
Overalls » 55.—
Kjeledresser » 84.—
Lagerfrakker » 82.—

Leveres i st.
48-50-52-54 og 56

STÅLNYLON DONGERY
pr. m. kr. 14.50

Bruk også STÅLNYLON ragger og arbeidssokker som føres av alle velass. forretninger.

NAMSOS — Telefon 2132 - 2817 — privat 2275

Vi anbefaler:

Alleslags fiskeprodukter — kun engros. Vår spesialitet er nysaltet torskefilet, leveres i ca. 45 kilos kasser. Kan også leveres til private med tillegg av omsætningsavgift.

EGET KJØLE- OG DYPPFRYSNINGSANLEGG.

Dører, vinduer og trapper

Innredning for kjøkken, kontor og butikker.
Innhent anbud fra

H. CHRISTIANSENS SNEKKERIFABRIKK,
Holtv. 15, Kongsvinger, telf. 4270.

NYE KOSTER MALER BEST

Vi har nå godt utvalg i pensler
ALL ROUND
En god amatørpensel.
All Round med surring i alle størrelser.
JUNIOR MESTER
En rimelig pensel i høy

Tannlege Maamoen

Hansteensgt. 2
Telef. 44 43 33

Kledespresen

Drammen

Rensning, pressing,
vask.
GUNNAR OLAUSSEN
Telf. 1620

marinefolk å mistenke dem for at de godvillig var med på overfallet av det franske tunesiske skip.

Faktum er at neppe noen av mineleggeren «Vidar»s offiserer og mannskap kjente til hva aksjonen gjaldt. Man visste bare at det gjaldt en rekvirering, for assistanse til politiet.

Da det ble kjent at aksjonen gjaldt arrestasjon av en enslig og forfulgt NS-mann, ble marinefolkene rasende, og det var bare såvidt at politiets representanter ikke ble lempet på sjøen.

Hvis marinefolkene hadde ant hva politiets aksjon gjaldt, er det ytterst tvilsomt om man hadde fått assistanse fra det hold ved denne anledning. Marinens ære skal ikke tilsmusses ved det lure ri man var utsatt for i Lødingen 21. oktober 1955. Neste gang politiet trenger hjelp til lignende aksjoner, blir den neppe å få fra norske marinefolk.

Heime og ute

Fort. fra side 2

— Det er 50 år siden Norsk Hydro ble grunnlagt.

— Frankrike har vendt tilbake til F.N.s møter.

— Hovedkvarteret for Nord-Norge fortsetter i Harstad.

— Tyskland: Denazifiseringen utløper 31. desember.

— Grensehandelen har innbragt 28 mill. kroner.

— Nord-Rana: Utbygging av Bjerka og Dura vil koste 120 mill. kr.

Vi sier

ja

til den som trenger

«Folk og Land» som en lysende fakkel gjennom trengselstider. Vi vil tjene livet og fedrelandet

når krigen var slutt. Og for riktig å få sjøfolkene til å gjøre sitt beste, satte emigrantklikken i gang sin løgnpropaganda om hvor fryktelige tilstandene var hjemme i Norge. Det gjaldt derfor å få slutt på krigen hurtigst mulig. Uten våre sjøfolks innsats ville det blitt smalhans for London-regjeringen og dens titusener av medsnyltere både i England, Sverige og andre land, alle sammen parasitter på våre staute sjøfolk, hvorav adskillige tusen ofret sitt liv. Hva har de så fått igjen? Jo, først og fremst er de blitt snytt for Nortra-ship's verdige fonds, som utelukkende var deres formue og skulle komme dem til gode, når krigen var over. Et opplagt bedrageri fra myndighetenes side overfor de rettmessige eiere: Sjøfolkene. Dernest er ingen av løftene fra emigrantregjeringen i London innfridd. Tvertom soper den skattesultne kgl. norske arbeiderpartiregjeringen fremdeles inn hundrer av millioner årlig i skatter fra våre sjøfolk som seller ute og som sjelden eller aldri får anledning til å sette foten på norsk jord.

Det skal ikke nevnes mere av lignende art ved denne anledning. Det er tilstrekkelig å slå fast at våre sjøfolk som kom hjem etter krigen, fikk et ganske annet bilde av forholdene i landet enn det som ble gitt dem av «stemmen fra London», ekspertene i løgnpropaganda. Derfor reagerte de også sunt og slo ned «svenskerømlinger» og andre parasitter hvor de traff på dem, og hjalp oss NS-folk ved enhver mulig anledning. Jeg sikter her særlig til den hjelp vi fikk i form av penger, mat og klær når vi som fanger arbeidet i marinens forlegninger. Vi takker dem meget for det og minnes med glede denne hjelp.

oppbyggingen av et sterkt nøytralitets-forsvar, mens situasjonen ute i Europa ble stadig mere kritisk og eksploderte med Polen-krigen og den derav følgende deling av Polen mellom Russland og Tyskland. Quisling sa om dette:

— — Polens skjebne sto for meg som et skrekkbilde på Norges og Nordens skjebne. Det var akkurat det jeg fryktet skulle bli utviklingen her hos oss. England og Frankrike setter seg fast i Norge, Tyskland med sine overlegne stridskrefter kaster dem ut av Sør-Skandinavia, Oslo og andre større byer blir bombet som Warschawa. Nord-Skandinavia blir tatt av Russland til og med Narvik med malmgruvene og Petsamo med nikkelfeltene. Dette kunne bli Skandinavias skjebne — det sto for meg som en skremmende mulighet, men, hvorledes hindre det? Den eneste mulighet var nøytralitet og forsvar (av nøytraliteten)... I stedet blir vi trukket inn i den ene front. Jeg visste godt at Russland ikke ble stående lenge på Tysklands side, at Russlands taktikk var, som allerede nevnt, først å utløse verdenskrigen, deretter å gå sammen med England for å knuse Tyskland, for å bli så sterkt at det kunne holde seg mot det britiske verdensrike... Ribbentrop sa til meg under en samtale i 1944: («Der satt Molotov (under konferansen i Moskva) og forlangte støttepunkter ved Skagerak, støttepunkter i Danmark ved Jylland, antagelig også ved Norges kyst, forlangte Bulgaria, forlangte (fri) vei til Konstantinopel, — og det kunne Tyskland anstendigvis ikke gå med på.» Dette var ved årsskiftet 1940 (mens Finnlandskrigen raste.)

Om samtalen med tyskeren

ham av dr. Herman Harris Aall. De snakket sammen om det finsk-russiske forhold og om det russiske spørsmål i sin alminnelighet (samt den finsk-russiske krigen). Quisling uttalte:

— — Nå ligger England og Frankrike på lur for å besette vårt land og bruke krigen i Finnland som et påskudd til å komme inn der — — de ansatte sine marineoffiserer i våre konsulater langs kysten, slik som engelskmennene pleier å gjøre, der var til og med britiske soldater i Norge. På restauranter og ellers kunne en høre uttalelser fra regjeringens folk om at det gjaldt å komme med (i krigen) på den «rette siden». Men det det gjaldt for Norge var å holde seg nøytralt for enhver pris og styrke sitt forsvar.

— — Jeg forklarte ham (dr. Noack) hvorledes Tyskland kunne ta og besette Russland, det har jeg studert i mange år og vet hvorledes det kunne gjøres. Dr. Noack var meget begeistret for disse ting og sendte meg et skrevet utdrag av vår samtale. Han mente at disse ting absolutt burde frem i Berlin, med Ribbentrop. Jeg sa at dette var en helt privat samtale og at jeg ikke kunne innlate meg på slike ting — — det ligger helt utenfor, både av moralske og andre grunner, — men dr. Noack mente at det absolutt burde tas opp i Berlin.

— — Da jeg kom til Berlin ble jeg hurtig klar over at dette var noe en ikke kunne innlate seg på, og nek-

Innsamlings-bidrag til jul?

Send ditt bidrag til: Hjelporganisasjonen for frontkjempere, Boks 1407, Oslo. Postgirokonto 180 70. Bruk postgiroblankett.

Kjeledresser » 84.—
Lagerfrakker » 82.—

Leveres i st.
48-50-52-54 og 56

STALNYLON DONGERY
pr. m. kr. 14.50

Bruk også STALNYLON ragger og arbeidssokker som føres av alle velass. forretninger. Går det hull på disse sokker før ett år er gått leveres nye gratis. Vi oppgir nærmeste kjøpmann.

Glem heller ikke Stål nylon strikkegarn. Full retur innen 8 dager.

Portofritt ved ordre på min. 100 kr.
Skriv snarest til oss.

NYLONPRODUKTER

Avd. LF.

Boks 5039 - Oslo NV.

Kjøpmenn kan tilskrive samme adresse.

tet å ha noen befatning med det. Da ble samme Noack forferdelig fornærmet, og fra å være en glimrende strateg sank jeg plutselig ned til å bli en udugelig og en i enhver henseende ubrukkelig mann — —

Samme Noack skrev et memoria som dannet grunnlaget for (den i Norge påtenkte) riksrådsforsamlingen, og der ble det likefrem foreslått at jeg skulle lures til Tyskland og likvideres. Og vi hørte forsvareren (advokat Bergh) fortelle her (i retten) — noe som jeg for øvrig var ukjent med — at det i disse riksrådsforhandlingene (høsten 1940) var tatt inn som en betingelse at jeg skulle ned til Tyskland. Det var likefrem foreslått av disse folk at jeg skulle likvideres i Tyskland. Det var det virkelige forhold.

(Utdrag av «Til taltes forklaring» side 326).

Fort. side 4

**RUSIER
MALER
BEST**

Vi har nå godt utvalg i pensler

ALL ROUND
En god amatørpensel.
All Round medurring i alle størrelser.

JUNIOR MESTER
En rimelig pensel i høy prisklasse.

LAKKPENSLER

**CORAL
FARGEHANDEL**
Hofgårdsst. 12.
Telefon 4379 Drammen

Kjøp Korngull kveitepuff
i pakning på 3,5 kg.
Kr. 14.50
fritt tilsendt i posten.

Bestilling til:

I. Hestdal

Litlebergen pr. Bergen

Send straks 1 pk. Korngull kveitepuff 3,5 kg til pris kr. 14.50. Frakt fritt.

Navn

Adr.

Ved besøk i Egersund
overnatt på

Victoria Gjesteheim
Strandgt. 41. - Telefon 497

Statspensjonert akademiker

søker minst 3 rom + kjøkken og ytre rom fra februar eller senere på året. Hvis det ikke passer — 2 rom møblert og pensjon. Bill. mrk. «H-O 13265» til A/S Høydahl Ohme, Oslo.

DANNET, SOL. FAM.

i økon. vansk. trenger hjelp til større lån for innkjøp av leil. Oslo vestkant.

Kan om ønk. få møbl. hygg. værelse med frokost og bad.

B.m. «Først i januar».

Telef. 44 43 33

Kledespresen

Drammen

Rensning, pressing, vask.
GUNNAR OLAUSSEN
Telf. 1620

Hjelpekomiteen av 1955

Ny adresse: Maridalsvn. 33, Oslo. Tidligere bekjendtgjorte adresser og telefon bortfallet.

Oslo Stigefabrikk

Brand-, maler- og skyvestiger
oljet, m/ kadimerte beslag
Inneh. Alf T. Lunde
Mosseveien 8
Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

UR

Jeg fører alle de kjente sveitsermerker som Omega, Longines, Certina, Cyma, Tissot, Revue, Antima og Allsport.

Dette er en tillitsak.
De blir ikke skuffet hverken over pris eller kvalitet.

R. Gjessing

URMAKER
DRAMMEN
Telefon 2507.

Annelise Parow

TANNINNSETNING

Trondheim
Gisle Johnsonsgt. 5 - V. Lademoen kirke - Voldsminder

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

FOLK OG LAND

Eksilregjeringen —

Forts. fra side 1

bort. Nielsen protesterte høytidelig mot dette... Kongen holdt en tale. Han var meget interessert i å få landsviksakene hurtig avgjort og var derfor stemt for vedtagelse av den foreslåtte forandring.»

Det som her har størst interesse er Kongens standpunkt. Da det selvsagt er helt utelukket at Hans Majestet

kunne ønske sakene hurtigere avgjort, hvis dette skulle skje på bekostning av rettferdige og rimelige dommer, blir man nødt til å dra den slutning, at de folkelige juryer etter Kongens oppfatning ikke frembyr noen større sikkerhet i så henseende. Men da gjenstår det gåtefulle spørsmål: Hvorfor ble juryen bare avskaffet i landsviksakene? E. Blehr.

UTENRIKS —

en to dagers demonstrasjon til fordel for løslatelse av alle tyske krigsfanger som fortsatt holdes tilbake i utlandet. Klokken 12 stanset all trafikk i to minutter, og lørdag kveld ble det tent langs grensen mot Øst-Tyskland.

Demonstrasjonen fortsatte søndag da flyktningeminister Theodor Oberländer talte ved et offentlig møte i Bonn. Fangene ble også minnet i kirkene. Om kvelden stilte millioner av tyskere stearinlys i vinduene. Foruten Sovjet-Samveldet er Storbritannia, Frankrike, De Forente Stater, Belgia og Nederland blant de land som holder tilbake tyske borgere.

FASCISTER OG NAZISTER I ALLE UTGAVER

Kremls «Operasjon Smil» synes å ha hatt farligere virkning i USA enn her i Europa. Således skriver Saturday Evening Post at tilstanden i øyeblikket bare kan sammenlignes med den tulipangalskap som brøt ut i Holland i det 17de århundre eller på New York-børsen under krakket i 1928. Alle som tillater seg å tvile på oppriktigheten i Kremls nye politikk, blir skjelt ut som fascister og nazister.

For 10 år siden elsket våre

noen av dem som de såkalte krigsforbrytere hadde gjort seg skyldig i.

Den tyske Paris-ambassadør von Malzahn har for tredje gang forhørt seg i Moskva angående de tyske krigsfanger, som ennå ikke er kommet. Men når Bonn nå har gitt Zorin offisiell godkjenning kommer de nok med det første, og deretter 170 000 tyske sivile fra de av Polen annekterte områder.

Russerne har begjært så mange konsulater med et såvidt betydelig personale i Vest-Tyskland at man er redd for et nytt kommunistisk oppsving i landet, rent bortsett fra om kommunistpartiet blir forbudt eller ikke av domstolen i Karlsruhe. Det er alarmerende at det innenfor flere store tyske foretagender, slik som Opel og Büssing, plutselig er notert stor framgang for den kommunistiske taktikk. Under de siste valg av bedriftsråd er mer enn 50 prosent av plassene blitt okkupert av kommunister. Dette er kommet som en kald styrt både på regjeringen og fagforeningene. Meget taler for at Zorin derimot har vært bedre underrettet!

Hvor evnen til takknemlighet ikke er utdødd

Etter et amerikansk maleri: Slik forestiller man seg «Mayflower»s pilegrimer.

Hver høst, i november, feirer amerikanerne sin Thanksgiving Day til minne om den første takkefesten som ble holdt i 1621.

I desember året forut kom en liten flokk engelske emigranter i land der Plymouth i Massachusetts nå ligger. De kom med den kjente skuten «Mayflower» og ble senere kjent under navnet pilegrimene på grunn av sin tro. I et antall av 102 — menn og kvin-

ner og barn — gikk de en hård vinter i møte i det ukjente landet. Ikke engang halvdelen av dem fikk oppleve den neste vinteren. Men de som fremdeles var i live, fikk en god avling. Indianerne som bodde der var vennligsinnet og selv hadde vunnet sin frihet.

Da grøden ble båret i hus bestemte guvernør William Bradford at kolonistene skulle holde

en fest for å takke Gud for hans godhet. Indianerhøvdingen Massasoit deitok i festen sammen med 90 av sine folk. Høytideligheten varte i tre dager. Maten besto hovedsakelig av ville kalkuner. Dette er årsaken til at amerikanerne den dag i dag spiser kalkuner på Thanksgiving Day. Festlighetene ble ofte avbrutt, så pilegrimene fikk anledning til å be og til å synge sine salmer.

men også om anbringelsen av de arabiske flyktninger som er tvunget bort fra sine hjem i det tidligere Palestina.

Der er grunn til å tvile på om der er noen arabisk leder som ville risikere sin framtid, kanskje til og med livet, ved å sette seg ved forhandlingsbordet sammen med israeliterne, selv om han ønsket å gjøre det. Ingen ønsker krig, men utsiktene for en varig fred blir mørkere for hvert sammenstøt, hevder Newsweek.

Hvordan skulle det også være mulig med en varig fred, når et folk tar et annet folks land i besittelse med mektige stormakters hjelp?

felse av rase-sillet i skolene viser seg å komme i konflikt med lover som forbyr fellesskoler i 17 av De Forente Stater.

Etter de nye lovene skal negerskolene gi barna like god opplæring som de hvite, og samme muligheter for videre utdanning.

Den myrdede negergutt. Når man ser hvordan norske aviser skrek opp om de amerikanske domstolars partiskhet, innrømmelser til rasehat og rasediskriminering i forbindelse med den for en tid siden drepte negergutt, er det et par ting som faller nokså sterkt i øynene. Først at mord på NS-folk etter krigen er forblitt ustraffet, mord like

esse å høre hva den drepte negerguttens mor uttalte i forbindelse med den voldsomme avisfeide, at saken skulle bli et propagandanummer i kommunistenes anti-amerikanske agitasjon. Til slutt bør også tilføyes at den amerikanske rett ikke har funnet det bevist at de to amerikanske halvbrødrene er morderne — i motsetning til hva for eksempel var tilfelle med Skrikerud-morderne.

Da den gjeninnsatte marokanske sultan Ben Youssef ankom til Paris fra sitt eksil på Madagaskar, innløp følgende bestilling til et av Paris' mest eksklusive hoteller:

Eidsvollsmonumentet

Av professor Wilhelm Rasmussen

II

Første del sto i «Folk og Land» den 19. november.

Det var ikke noen mangel på initiativ fra komiteens side, som førte til at saken var kommet i i denne ulykkelige situasjon. Hva så grunnen til hele miseren? Var det nok en gang kommet en politisk kjølke i veien? Ja, uten tvil. Ikke minst det nye historisyn, som gjorde seg gjeldende i mellomkrigstiden, og med dette vurderingen av Norges historie. Det ville føre for langt å komme nærmere inn på disse problemene her. La meg bare trekke fram et enkelt punkt: I tiden umiddelbart før den tyske invasjonen kunne man lese et innlegg av Paul Gjesdahl i Tidens Tegn under rubrikken «Uken som gikk». Her het det blant annet:

«Eidsvollssøylen er snart ferdig fra billedhoggeren, professor Rasmussens hånd. Så står det tilbake å hogge den og reise den foran Stortinget. Når en ser på de vakre bildene av søylens relieffer og leser hva den ellers skal fremstille av nasjonal død og dyd, kan en ikke befri seg for en beklemmende følelse av at søylen kommer en menneskealder for sent. Før 1905 var Eidsvoll en realitet i norsk politikk, nå er den et ærefullt historisk faktum. Og det nye syn på Norges historie skyver krigsbedriftene i bakgrunnen. Det avgjørende i landets saga er ikke vikingtog og grensekrig, men den seige og uavbrutte kamp mot naturen — et lite folks kamp for å underlegge seg et veldig rike og bringe det under materiell og åndelig kultur. Som symbol blir derfor Eidsvollssøylen noe av en antikvititet alt i det år den reises — la oss håpe at den som kunstverk blir så imponerende at den slår alle innvendinger av marken.»

I denne forbindelse siterer

fastslått ved et stortingsvedtak, på grunnlag av en plan som var utarbeidet av reguleringsjef Hals. Denne gik ut på å plasere monumentet på Eidsvolls Plass foran Stortinget. Skulle en annen av byens offentlige plasser nå bli foretrukket, så vil dette forutsette at saken ble tatt opp til ny stortingsbehandling.

I dag er situasjonen den at monumentet må flyttes fra det stedet hvor det nå lenge har vært lagret. Den som foruten å måtte bære den rent kunstneriske byrde som et så stort arbeid naturlig medfører, også må belastes med alle de praktiske, økonomiske og politiske problemer som i årenes løp har hopet seg opp omkring denne oppgaven, må i sannhet lære seg tålmodighetens vanskelige kunst. Men allting har jo sin grense — også ens levetid. Det man vil ha utrettet her i livet, vil man helst ha gjort mens man ennå er i live og fremdeles har sin arbeidskraft i behold. La meg slutte som jeg begynte med noen linjer, hentet fra min store læremester i tålmodighet, Ivar Aasen:

Tru du maa, at Retten vinner, naar han rette Tidi finner; men han trenger verja god, og det verder langt aa bida; mang ein Harm då fyrst maa lida.

Berre hav eit tolugt Mod.

Utmeldelsene av Arbeiderpartiet fortsetter.

En debatt i Drangedal herredstyre sist lørdag om elektrisitetsutbyggingen førte til splittelse av Arbeiderpartiets herredstyregruppe. Seks av gruppens medlemmer med formannen, Jørgen Moen, i spissen har meldt seg ut av partiet.

Mörkt ringa i min själ
de tunga orden,
och deras klang kan jag

Kremis «Operasjon Smil» synes å ha hatt farligere virkning i USA enn her i Europa. Således skriver Stilleen norsk Okkupasjonshistoriker, E. Vennings Post, at tilstanden i øyeblikket bare kan sammenlignes med den tulipangalskap som brøt ut i Holland i det 17de århundre eller på New York-børsen under krakket i 1928. Alle som tillater seg å tvile på oppriktigheten i Kremis nye politikk, blir skjelt ut som fascister og nazister.

For 10 år siden elsket våre «Eggheads» (nærmest venstreorientert liberale) de røde, endog uten smil, skriver Post. Blant disse sovjetbeundrere nevner bladet James Roosevelt, Harald Ickes, Paul Robeson, J. Robert Oppenheim og Fiorella la Guardia samt tidligere Moskva-ambassadør Josept E Davies.

Post forteller også at disse «Pink Boomers» blåste i bartene og protesterte indignert dengangen Winston Churchill holdt sin oppsiktsvekkende tale i Fulton, Missouri i 1946. (Da han uten varsel fant det hensiktsmessig — og nødvendig — å avsløre den tidligere krigsalliertes egentlige mål og metoder).

General McArthur uttalte nylig at en verdensomspennende krig var blitt umulig som følge av den voksende erkjennelse av at tapene vil bli så enorme på begge sider at seierherren ikke lenger kan vinne noen krig.

Ved samme anledning uttalte også McArthur at alle krigsforbrytere som fremdeles er fengslet burde løslates. Han hevdet at der har vært mere åpenbare og gresjoner, begått av kommunistiske regjeringer etter krigen, enn

store tyske foretagender, slik som Opel og Büssing, plutselig er notert stor framgang for den kommunistiske taktikk. Under de siste valg av bedriftsråd er mer enn 50 prosent av plassene blitt okkupert av kommunister. Dette er kommet som en kald styrt både på regjeringen og fagforeningene. Meget taler for at Zorin derimot har vært bedre underrettet!

I tusen år bodde og hersket araberne i Palestina, da jødene med hjelp av stormaktene fikk rett til å ta landet i besittelse og etablere jødernes stat Israel. Stormaktene og verdensopinioen fant det riktig at fremmede tok landet i besittelse og at en million arabere ble hjemløse og fremdeles lever i flyktningeleire, der de holdes i live av FN.

Angående de siste voldsomme grensesammenstøt mellom egyptiske og israelske styrker forteller det amerikanske magasin Newsweek: Samme aften som den nye statsminister Ben Gurion tilbød en konferanse med de arabiske ledere for å komme til en gjensidig avtale om Palestina-problemet angrep israelske tropper fra den demilitariserte sone en egyptisk stilling ved El Saba. Dekket av artilleri-ild stormet de inn på egyptisk område. Israel meldte om 50 drepte egyptere og 40 fanger, 40 døde israeliter og nitten sårede. Egypterne meldte 200 falne israeliter under et motangrep. I alle fall var det det blodigste sammenstøt siden Palestina-krigen.

Egyptis statsminister Nasser kalte overfallet «en eklatant demonstrasjon av Ben Gurions fredstilbud. Ti timer etter at tilbudet var fremsatt kom det pluttelige arabiske angrep», føyet Nasser til. Egypterne betrakter angrepet som en israelsk (palma) commandoaksjon for å prøve egypternes styrke.

Som svar på en radio-forespørsel fra de kjempende egyptiske tropper om de skulle avansere inn på israelsk område, ble det av den egyptiske general Amer svart: Nei, gå ikke inn på israelsk område. Generalen regnet med at israelitene håpet å lokke egypterne til massive gjengjeldelser på israelsk område for på den måte å skaffe begrunnelse for full israelsk invasjon.

Hva FN angår dreier det seg ikke bare om å hindre full krig mellom Israel og araberstatene,

til med livet, ved å sette seg ved forhandlingsbordet sammen med israeliterne, selv om han ønsket å gjøre det. Ingen ønsker krig, men utsiktene for en varig fred blir mørkere for hvert sammenstøt, hevder Newsweek.

Hvordan skulle det også være mulig med en varig fred, når et folk tar et annet folks land i besittelse med mektige stormakters hjelp?

I Syd-Carolina begynte skolene igjen i september som vanlig. Trass i de nye bestemmelser om blandede skoler er der ikke for et eneste barns vedkommende, svart eller hvit, søkt om adgang til å komme inn på skolen hos den annen rase. Der har ikke vært uroligheter eller forstyrrelser av noen art, ingen uhøfligheter eller sjikane. De respektive myndigheter sier at «våre borgere er bestemt på å gi barna gode betingelser, med like rettigheter og i adskilte skoler.»

I en by i Nord-Carolina var det en hvit murer som søkte om å få sine to (hvite) barn opptatt på en negerskole, som lå nærmere der de bodde, men det ble avslått (av de svarte).

De bestemmelser som er fastsatt i Washington om avskaf-

muligheter for videre utdanning.

Den myrdede negergutt. Når man ser hvordan norske aviser skrek opp om de amerikanske domstolers partiskhet, innrømmelser til rasehat og rasediskriminering i forbindelse med den for en tid siden drepte negergutt, er det et par ting som faller nokså sterkt i øynene. Først at mord på NS-folk etter krigen er forblitt ustraffet, mord like så bestialske som mordet på negergutten i Amerika. Man skulle først feie for egen dør. Det kan også minnes om de to «hjemmefront»-helter, som drepte og plyndret det jødiske ekteparet og kastet dem i Skrikerud-tjernet; de går ustraffet omkring iblant oss.

Det kan også være av inter-

Storgård til Oslo

Vøienvolden i Maridalen er i testamente av Ingrid Udnaes gitt byen til museum for østkanten.

den amerikanske rett ikke har funnet det bevist at de to amerikanske halvbrødrene er morderne — i motsetning til hva for eksempel var tilfelle med Skrikerud-morderne.

Da den gjeninnsatte marokanske sultan Ben Youssef ankom til Paris fra sitt eksil på Madagaskar, innløp følgende bestilling til et av Paris' mest eksklusive hoteller, fra det franske utenriksdepartement: Vil De være så vennlig å reservere Deres hotell for «Hans Majestet Sidi Moham-med ben Youseff og hans følge, to hustruer, to sønner, fire døtre, en doktor, en jordmor, tjenerskap og nitten konkubiner, samt 12 tonn bagasje. I hotellboken ble de illegitime «koner» ført inn med numre, Madame X 1, Madame X 2, osv.

— Landbrukshøgskolen skal overta Ås prestegård.

— Bjarne Buntz skal gjeste ved operaen i Bryssel.

— Sverige har kjøpt styrbare prosjektiler i Frankrike.

— Kulda nordpå hindret utvikling som en storflom i Namdalen.

— Pasikivi ble sterkt hyldet på sin 85 års dag.

grensekrig, men den seige og uavbrutte kamp mot naturen — et lite folks kamp for å underlegge seg et veldig rike og bringe det under materiell og åndelig kultur. Som symbol blir derfor Eidsvollssøylen noe av en antikvitert alt i det år den reises — la oss håpe at den som kunstverk blir så imponerende at den slår alle innvendinger av marken.»

I denne forbindelse siterer Gjesdahl et vers av Bjørnsons «Skålsanz for Eidsvollsmennene», da friheten fylte femti år, og tilføyer: «Tenk om professor Rasmussen hadde bygd sin søyle på dette nye, fredelige historiesyn — fra 1864!»

Jeg tillot meg i den anledning å sitere noen den gang forglemte linjer av den samme dikter, nemlig dissc:

Dette landet Harald berget,
med sin kjemperad,

Dette landet Håkon verget,
medens Øyvind kvad.

Bønder sine økser brøyte,
hvor en hær drog frem.

Tordenskjold langs kysten lynte
så det lystes hjem.

Kvinner selv sto opp og strede,
som de rare menn.

—

Til slutt, av siste vers:

Og som fedres kamp har hevet
det fra nød til seir,
også vi når det blir krevet
for dets fred slår leir.

Disse genialc linjer inneholder i store trekk det «historiesyn», hvorpå min søyle er bygd, og som jeg mener er i pakt med den ånd som skapte Eidsvoll og 1905 — ja, som jeg også mener er livsnerven i vårt folk den dag i dag. Det hundreårige frigjøringsverket som begynte på Eidsvoll og ble fullbragt i 1905, kan jeg derfor ikke se bare som et isolert og avsluttet historisk faktum, men som et levende ledd i utviklingen — som en realitet også i vår tid.

Ord som disse virket den gang som et rop i ørkenen. Tilsynelatende kunne nok Paul Gjesdahl ha rett i sin påstand at monumentet var kommet en menneskealder for sent. I dag ville det kanskje være riktigere å si at det var kommet en menneskealder for tidlig.

Når det nå er fremkommet forslag om å anvende søylen på annen måte, som et rent historisk monument, så er jo dette helt i samsvar med monumentets hele karakter. Hva angår plasseringen, så er denne forlengst

En debatt i Drangedal herredsstyre sist lørdag om elektrisitetsutbyggingen førte til splittelse av Arbeiderpartiets herredsstyregruppe. Seks av gruppens medlemmer med formannen, Jørgen Moen, i spissen har meldt seg ut av partiet.

Mørkt ringa i min sjål

de tunga orden,

och deras klang kan jag

ej undanslippa:

Det finnes intet hårdare

på jorden

än hjärtats hårdhet,

själviskhetens klippa.

Bertil Malmberg.

Rønning Østgård: — Det forbauser meg å høre at ordfører Lars Hallen spør om herredskassereren har gjort sin plikt når det gjelder inn-driving av skatterestansene, all den stund at Hallen selv har brukt sin brede bak til å sitte på en rekke viktige dokumenter.

Slikt kaller jeg for korrupsjon. Det er absolutt utilletelig, et straffbart forhold, særlig sett på bakgrunn av formannskapetets vedtak om å få skattene inn.

Ordfører Hallen: — Østgård skal ikke komme her og fortelle om folk som unnlatte å betale skatt. Du skyldte mest en tid av kommunens funksjonærer. Nå skylder du på meg, trass i at jeg har forsøkt å hjelpe deg både overfor kommune og stat.

Herredskasserer Johnsen: — Vi sitter kanskje i glasshus alle sammen mer eller mindre her. Begynner vi å bråke eller kaste stein, risikerer vi kanskje selv å bli sittende til halsen i glassbiter alle sammen. Men noe må gjøres.

Rønning Østgård: — Hallens innlegg går ut på: Skitt i Skjervøy kommune, leve Lars Hallen! Enda til er han freidig nok til å spørre om herredskassereren har gjort sin plikt.

(Av ref. fra Skjervøy herredsstyre i bladet Tromsø).

Storgård til Staten

Det er ikke hver dag staten får en bondegård med hus og jord og andre herligheter som gave. Men det skjedde da Stortinget formelt besluttet å ta imot eiendommen Alm i Norderhov til odel og eie. Giveren var Utdannelsesfondet for unge døve og tunghørte, og den eneste betingelsen var at det skal drives en skole for unge døve og tunghørte på eiendommen «så lenge det er bruk for en slik skole».

Djevelens favorittvers

Hva ville De si er djevelens yndlingsvers i Bibelen? Kan-skje De ikke tror djevelen leser den boken? Der tar De feil! Til og med aktverdige Shakespeare var klar over det, da han i Kjøpmannen fra Venedig lar falle en ytring om at Djevelens yndlingstekster må sikkerlig være slike som revet ut av sin sammenheng med fordel kan brukes til å forvirre folks begreper — ved at hver legger sin egen tolkning inn i dem.

Høy prioritet har for eksempel denne: «For de fattige har I alltid hos eder». Den egner seg fortrinlig til å føder til egne dede mennesker til å tro at fattigdom er like unngåelig som tyngdeloven.

Her er en til som er lett å snappe ut av sin sammen-

Av Simon Stylites

(Fra «Christian Century»).

heng og forvri til det ukjennelige: «Jeg er ikke kommet for å bringe fred, men sverd.» Og djevelen hvisker mellom linjene: Der kan dere se — her er krigen velsignet.

Men mer enn noen annen tror jeg han er begeistret for denne her: «Gi keiseren hva keiserens er, og Gud hva Guds ord.» For hva er rimeligere enn det? Det er bare en hake ved det — at alt som betyr noe gjerne går til keiseren, og det som blir igjen til Gud blir heller tynt.

I stadig stigende tempo overtar keiseren, i form av det offentlige, det hele. Det overtar alt for den fremskredende funksjonær —

hva han skal mene og tenke og tro. Hva slags bil han skal ha og om han i det hele skal ha noen), hva slags hus han skal bo i (om han i det hele skal bo). — Og store forretningskonserner bestemmer hva slags klær hans kone skal gå med.

Keiseren, i form av det offentlige, sier stadig sterkere: Det er vi som bestemmer dine meninger. Hvis du ikke i alt tiltemper deg den gjengse oppfatning, er du ute av spillet. Din samvittighet blir vår sak. Vi overtar din oppfatning av krig og utenrikspolitikk. Gå stille i dørene, lille mann.

Jo, det er en glimrende tekst: Gi Gud hva Guds er — hvis du kan finne noe som keiseren har oversett!